

Danskundervisning for udenlandske studerende på RUC

Karen-Margrete Frederiksen

Cand.mag. i dansk, historie og fremmedsprogspædagogik. Roskilde Universitetscenter.

Introduktionsperiode

I henholdsvis januar og august melder mellem 20 og 30 udenlandske studerende sig hvert år til et 14-dages kombineret introduktions- og danskursus på RUC. Det drejer sig om udvekslings- og gæstestuderende på universitetet. Langt den overvejende del af de studerende kommer hertil uden noget kendskab til sproget overhovedet og starter således fra begyndelsen. Introduktionsdelen af kurset omfatter en første introduktion til Danmark og til RUC og bliver givet på engelsk.

Den første dag byder vi de studerende velkommen med morgenmad, hvortil alle involverede parter bliver inviteret. Fra RUC deltager de berørte netværkskoordinatorer, idet det er dem, der fungerer som kontakttled mellem RUC,

den studerende og den studerendes hjemuniversitet. Repræsentanter fra Det Internationale Kontor på RUC deltager også, da de har med boliger og andre praktiske og formelle forhold at gøre. Vi inviterer også Studievejledningen og endelig Den Internationale Komité, som er en gruppe af studerende, der organiserer forskellige kulturelle og sociale arrangementer bl.a. for at integrere de udenlandske studerende i universitetslivet på RUC. Endelig deltager de internationale sekretærer, som i dagligdagen har med de udenlandske studerende at gøre, samt dansklæreren. Det er sekretærerne og dansklæreren, der står for denne velkomst.

Der er flere formål med velkomstmorgenmadsen:

- For det første betyder det meget for det kommende samarbejde at have

set hinanden og *hilst* på hinanden fra første færd. For at de studerende kan føle sig hjemme, er det betydningsfuldt at de faktisk er blevet budt indenfor.

- Ved denne lejlighed udleverer vi endvidere også en masse informationsmateriale, både om RUC: forskellige pjecer om universitetet, studieform osv. og også informationsmateriale om Danmark, lidt statistik om landet (*Data on Denmark*, fra Danmarks Statistik), relevante tog- og busplaner, kort over Roskilde med guide til de billigste supermarkeder, forskellige kulturelle tilbud i omegnen.
- Vi formidler endelig en atmosfære af uformel omgangsform mellem personale og studerende, typisk for universitetet, men meget anderledes i forhold til mange universiteter rundt om i Europa / verden.

Under velkomsten rejser alle sig op og præsenterer sig selv på engelsk, sjældnere gange også på fransk eller tysk og fortæller, hvor de hører til eller vil komme til at høre til på RUC. Psykologisk er det en god øvelse at præsentere sig selv på denne måde allerede den første dag, og der bliver også givet signal om at der i det kommende projektarbejde vil være fokus på den enkelte.

Resten af de to uger veksler mellem danskundervisning og introduktioner. Introduktionerne omfatter: Foredrag om RUC ved Studievejledningen, computerkursus, introduktion til Universitetsbiblioteket, inklusive bibliote-

kets elektroniske søgemuligheder, forelæsning om projektarbejdsformen på RUC, efterfulgt af et mini-pilotprojekt (2-dage), som ældre RUC-studerende står for.

Studieformen på RUC er meget fremmed for de fleste udenlandske studerende; derfor lægger vi vægt på at flest muligt deltager i forelæsningen om projektarbejdsformen og i pilotprojektet.

Som regel tager holdet også på en kulturhistorisk byvandring i København med et foredrag om de sidste 200 års politiske historie i Danmark. Det er Kulturhistorisk Værksted,¹ der arrangerer disse byvandring. Naturligvis tager vi også på ekskursion til Roskilde Domkirke og Vikingskibsmuseet. Hvis der er tid i programmet, viser vi endelig et udvalg af de nyeste danske film, teksten på engelsk.

Introduktionsperioden afsluttes med Det store kolde bord, i beskeden udgave. Det er omtrent de samme personer der deltager. Vi gør selvfølgelig meget ud af at forklare proceduren for en sådan frokost. Vi udleverer menukort, hvoraf retternes traditionelle rækkefølge fremgår. Vi præsenterer og formidler på den måde et konkret stykke dansk kultur. Under frokosten rejser alle sig igen op og præsenterer sig. Denne gang foregår det blot på dansk.

Danskkurser i løbet af semestret

De fleste studerende samt en del der af forskellige årsager først ankommer ved semesterstart, fortsætter med danskundervisningen i løbet af semestret,

hvor der på begynderniveauet undervises 3 lektioner 2 gange om ugen. Der er lærerressourcer til tre niveauer i hvert semester. Vi udbyder derfor også et fortsætterhold og et avanceret hold med et tilsvarende antal lektioner. De præcise niveauer bestemmes ud fra konkrete visitationer af de studerende og kan derfor variere fra semester til semester.

De studerende kommer mange steder fra

En gennemsnitsstuderende på danskholdene er 22 år, fra et EU-land og skal være i Danmark i ét semester. Kønsfordelingen er meget lige, dog med en overvægt af kvinder. Der er flest ERASMUS-studerende,² men på alle hold sidder der studerende fra hele verden. Der er færrest eller faktisk næsten ikke nogen fra de traditionelle indvandrerlande f.eks. Pakistan, Tyrkiet, ligesom der heller ikke udveksles mange studerende fra verdens brændpunkter som f.eks. Afghanistan, Iran, Irak eller Somalia. Der er flest humaniorastuderende i bred forstand, men alle mulige universitetsfag har været repræsenteret gennem årene.

Hvorfor lære dansk?

Størsteparten af de studerende er her som nævnt kun i ét semester. Selv om arbejdsproget i de programmer de er i på universitetet er engelsk, og selv om 5-6 måneder er kort tid, og også selv om stort set alle de danskere de kommer i berøring med taler engelsk, har de fleste af de studerende den opfattelse at det er uhøfligt/for slapt/mærkeligt/ dumt, hvis man ikke prøver at

lære bare det basale af de indfødtes modersmål. De synes det er eksotisk at kunne sådan et lille sprog og også noget af en udfordring, specielt, hvis dansk ligger langt fra deres eget modersmål.

Det forholder sig lidt anderledes for dem, der skal være her i to semestre. I udgangspunktet har de ofte den samme motivation, men for en dels vedkommende kommer der også et studiemæssigt behov: at de f.eks. har brug for at læse nogle danske tekster til deres projektarbejde.

De studerende, der befinder sig på et avanceret niveau er i deres studieforb løb lige før eller lige efter en egentlig optagelse på universitetet dvs. dansk-sprogligt omkring et Dansk Prøve 2 niveau. De er således sjældent udvekslings- eller gæstestuderende. Disse kursister har oftest ønsker om dansktilgængelse i forhold til deres studier, en danskundervisning der tager udgangspunkt i projektarbejde, det vil sige et akademisk behov.

Undervisningens indhold

Det primære mål for begynderundervisningen er at de studerende tilegner sig kompetence i mundtlig kommunikation. Klasseværelset er organiseret som en café, hvor der kan sidde 5-6 studerende omkring hvert cafébord. Således er det uhyre nemt for de studerende at tale sammen, både i dialoger/rollespil og også ved automatiseringsøvelser og fælles gennemgang af hjemmearbejde. Til dette niveau udvikler jeg selv undervisningsmateriale. Kon-

teksten er: Studier på RUC, og materialet bliver bygget op ud fra min forestilling om og erfaring med de studerendes verden her på RUC og det de studerende selv tager med ind fra livet uden for undervisningen. Dialoger og rollespil er fundamentet. Små kommunikationsspil og grammatikspil bruger jeg også. På et tilhørende kassettebånd har jeg indspillet 'slave'-indlærings-emner, såsom: mængdetal, ordenstal, alfabetet, ugedage, tidsangivelser o.l. Der er også en række udtaleanvisninger. Båndet indeholder den slags stof, som det typisk er kedeligt at gå igennem igen og igen, men som *skal* læres/ huskes. Jeg har også indtalt en del smådialoger, der drejer sig om forståelsesopklarende kommunikation: F.eks. Hvorfor kan man ikke sige: „I morges jeg var i svømmehallen?“ Nogle af teksterne i undervisningsmaterialet er også indtalt på båndet. Båndet er udelukkende tænkt til brug uden for klasseundervisningen. Vi bruger det aldrig i timerne, men jeg henviser ofte til det.

På fortsættelsesniveauet ligger vægten også på mundtlig udtryksfærdighed. Det er først for nylig jeg er gået i gang med at udvikle eget undervisningsmateriale systematisk på dette niveau: Jeg efterlyser input fra de studerende, afpasser lektionerne efter, hvad jeg får og vil så forhåbentlig komme frem til nogle kernelektioner, som jeg kan arbejde videre med. Målsætningen er også, at de studerende læser en masse for at udvide ordforrådet ud over de input jeg kommer med. Jeg har efterhånden samlet et lille minibibliotek af letlæste voksenbøger, som er til rådighed for de studerende, og som de laver

læserapporter ud fra (jfr. Rieneke Brouwer i: Sprogforum nr. 4, s. 28-34).

I de sidste 2 semestre har jeg på danskurset for de studerende, der befinder sig omkring et DP2-niveau som tekstbog brugt en lærebog i problemorienteret projektarbejde, som basisstuderende på Den samfundsvidenskabelige basisuddannelse bruger som undervisningsmateriale i et grundkursus.

Til hver undervisningsgang skal de studerende læse et kapitel (20-25 sider), hvortil de skal udforme et mundtligt og skriftligt referat. Den læste tekst og referaterne danner hermed udgangspunktet for det sproglige arbejde der foregår i undervisningen.

Den homogenitet som fælles studieform betyder, bevirker at det således er forholdsvis enkelt at identificere mål og indhold i undervisningen samt at imødekomme den enkelte studerendes behov.

Danskkurserne er andet end sprogtilegnelse

Ud over målsætningen om at lære det danske sprog bringer de udenlandske studerende også et ønske om at lære Danmark at kende ind i undervisningen. Jeg tematiserer ikke direkte Danmark i min undervisning. Som sagt udgøres konteksten af RUC-verdenen, men spontant kommer der altid emner frem som vi selvfølgelig behandler. Det drejer sig ofte om høflighedsnormer, aktuelle politiske begivenheder, traditioner.

Et meget vigtigt tema som altid er til stede, og som rækker ud over dansk-undervisningen, er forskellige skolemæssige og akademiske traditioner. Disse bevirker at der er forskellige forventninger på spil, både i klasseundervisningen og i de studerendes studier i øvrigt. Den Internationale Komité har arrangeret seminarer om nationale stereotyper for at bevidstgøre de danske og de udenlandske studerende om egne normer og fordomme, men der skal sandsynligvis mere til for at de studerende virkelig kan forstå hinandens reaktioner.

På et helt andet plan fungerer specielt begynderkurset som social basis for de nye udvekslings- og gæstestuderende hvilket er et generelt træk ved udvekslinger, jfr. rapporter fra danske udvekslede studerende. Det hænger bl.a. sammen med at sprogkurser er et fast holdepunkt gennem hele semestret og også at de studerende er i samme situation. Et af formålene for Den Internationale Komité er at modvirke den eventuelle lurende tendens til isolation som kan følge af disse studerendes fællesskabsfølelse.

De sociale basis kan på den ene side betyde en tryghed for den enkelte, men kan også isolere den enkelte fra et muligt samvær med danske studerende.

Det er et generelt fænomen for udvekslingsstuderende fra og til alle lande, at de andre udvekslingsstuderende udgør en social basis og således både fremmer et godt fællesskab, men også hæmmer kontakten med de indfødte.

Noter

- 1 Kulturhistorisk Værksted er en organisation, hvor primært indvandrere der går på sprogskole, kan lære Danmark/København at kende gennem byvandring, organiseret efter temaer: Det politiske Danmark (de sidste 200 års politiske historie), det kulturelle København, industriens København, kanalernes København. Det er primært historiestuderende, der er guider på turene, der varer ca. 2 timer.
- 2 ERASMUS/SOCRATES er et EU-udvekslingsprogram for studerende på universiteter og højere læreanstalter.

Litteratur

- Olsen, Poul Bitsch & Pedersen, Kaare: Problemløst projektarbejde - en værktøjsbog. Roskilde Universitetsforlag, 1997.

There are some special conditions you must be aware of, if you want to spend a term at the UB. First of all, Barcelona is located in Catalonia, a bilingual area with two official languages: Catalan and Castilian (Spanish). For this reason, the teaching of some subjects is in Catalan and of others in Spanish. If you only want to study in one of the two languages, you can't choose freely between the subjects offered. Secondly, the probability of having the opportunity of reading in English is very remote. Basically, all the literature is in Spanish, and a small percentage in Catalan.
Barcelona